

TISKOVÁ ZPRÁVA Č. 139/23

V Lucemburku dne 14. září 2023

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-27/22 | Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft

Zásada *ne bis in idem* se vztahuje na sankce uložené za nekalé obchodní praktiky, které jsou kvalifikovány jako správní sankce trestní povahy

Tato zásada vylučuje, aby mohlo být zahájeno nebo pokračováno v trestním stíhání pro tytéž skutky v případě, že existuje pravomocné rozhodnutí, i když bylo toto rozhodnutí vydáno později

Dne 4. srpna 2016 uložil Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (AGCM) (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a tržních pravidel) společností Volkswagen Group Italia SpA (VWGI) a Volkswagen Aktiengesellschaft (VWAG) pokutu ve výši pěti milionů eur za nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům. Tyto praktiky se týkaly jednak uvádění vozidel s dieselovými motory, která obsahují software umožňující zfalšovat měření úrovně emise oxidů dusíku (NOx) při kontrolních zkouškách znečišťujících emisí, na trh v Itálii od roku 2009, a jednak šíření reklamních sdělení zdůrazňujících soulad těchto vozidel s kritérii stanovenými právními předpisy v oblasti životního prostředí. Společnosti VWGI a VWAG napadly toto rozhodnutí u regionálního správního soudu pro Lazio (Itálie). Státní zastupitelství v Brunšviku (Německo) mezitím uložilo společnosti VWAG pokutu ve výši jedné miliardy eur z důvodu, že společnost VWAG porušila ustanovení zákona o přestupcích, která postihují nedbalostní nesplnění povinnosti dohledu nad činnostmi podniků, pokud jde o vývoj tohoto softwaru a instalaci uvedeného softwaru do 10,7 milionu vozidel s dieselovými motory prodaných po celém světě (z toho 700 000 bylo prodáno v Itálii). Německé rozhodnutí nabylo právní moci dne 13. června 2018, neboť společnost VWAG zaplatila pokutu a formálně se vzdala práva na opravný prostředek. Společnosti VWGI a VWAG namítly protiprávnost italského rozhodnutí, která podle nich následně nastala z důvodu **porušení zásady *ne bis in idem***. Tato zásada zakazuje kumulaci jak stíhání, tak sankcí, které mají trestní povahu, za tytéž skutky a proti téže osobě. Je zakotvená v článku 50 Listiny základních práv Evropské unie.

Italská Státní rada, k níž bylo podáno odvolání v návaznosti na zamítnutí žaloby v prvním stupni, **položila Soudnímu dvoru otázku, zda se tato zásada použije v projednávané věci.**

Soudní dvůr svým rozsudkem z dnešního dne **na otázku, zda lze sankce uložené za nekalé obchodní praktiky kvalifikovat jako správní sankce trestní povahy, odpověděl kladně.** Soudní dvůr zdůrazňuje, že pro posouzení trestní povahy dotčených stíhání a sankcí jsou relevantní tři kritéria:

- pokud jde o první kritérium týkající se právní kvalifikace protiprávního jednání v rámci vnitrostátního práva, Soudní dvůr uvádí, že uplatňování článku 50 Listiny základních práv se neomezuje pouze na stíhání a sankce, které jsou kvalifikovány podle vnitrostátních právních předpisů jako „trestní“, ale vztahuje se rovněž – bez ohledu na takovou kvalifikaci ve vnitrostátním právu – na stíhání a sankce, o nichž je třeba mít za to, že mají trestněprávní charakter;
- co se týče druhého kritéria souvisejícího se samotnou povahou protiprávního jednání, Soudní dvůr upřesňuje, že je třeba ověřit, zda dotčená sankce sleduje zejména represivní účel;

- stran třetího kritéria týkajícího se stupně přísnosti sankce, která hrozí dotčené osobě, Soudní dvůr připomíná, že se míra přísnosti posuzuje v závislosti na nejvyšším trestu stanoveném relevantními ustanoveními.

Ve světle těchto tří kritérií **Soudní dvůr uzavírá, že přestože je podle vnitrostátní právní úpravy peněžitá pokuta, která byla společnosti uložena za nekalé obchodní praktiky vnitrostátním orgánem příslušným v oblasti ochrany spotřebitelů, kvalifikována jako správní sankce, představuje trestní sankci, pokud sleduje represivní účel a vykazuje vysokou míru přísnosti.**

Dále **Soudní dvůr odpovídá kladně na otázku, zda zásada *ne bis in idem* brání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje zachování pokuty trestní povahy uložené právnické osobě za nekalé obchodní praktiky v případě, že tato osoba byla v jiném členském státě odsouzena za tytéž skutky, i když toto odsouzení následovalo až po datu vydání rozhodnutí o uložení této pokuty, ale nabylo právní moci před tím, než rozsudek o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí nabyl právní moci.** Zásada *ne bis in idem* totiž vylučuje, aby v případě, že existuje pravomocné rozhodnutí, mohlo být zahájeno nebo pokračováno v trestním stíhání pro tytéž skutky; tato zásada se uplatní v případě, že rozhodnutí trestní povahy nabylo právní moci, nezávisle na tom, jak se toto rozhodnutí stalo konečným. Může se však použít pouze tehdy, pokud jsou skutky, kterých se týkají obě dotčená řízení nebo obě dotčené sankce, totožné; nestačí tedy pouhá podobnost těchto skutků.

A konečně Soudní dvůr odpovídá na otázku, za jakých podmínek mohou být odůvodněna omezení uplatnění zásady *ne bis in idem*. **Soudní dvůr má za to, že omezení uplatnění zásady *ne bis in idem* tak, že je umožněna kumulace řízení nebo sankcí za stejné skutky, je oprávněné, jsou-li splněny tři podmínky:** tato kumulace nesmí pro dotčenou osobu představovat nadměrnou zátěž; jasná a přesná pravidla musí umožnit předvídat, která jednání a opomenutí mohou být předmětem kumulace, a konečně dotčená řízení musí být vedena dostatečně koordinovaně a proběhnout v blízké časové návaznosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

